

Nr 21.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckt motion om åtgärder för åstadkommande av kontroll över självdeklarationspliktens riktiga fullgörande.

(2:a avd.)

I en inom riksdagen väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, I: 88, av herr *Karl Persson* har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära, att en av 1943 års riksdag begärd utredning angående åtgärder för åstadkommande av kontroll över självdeklarationspliktens riktiga fullgörande återupptages och slutföres samt att Kungl. Maj:t därefter för riksdagen måtte framlägga de förslag som i anledning av utredningen kunde finnas lämpliga.

Beträffande motiveringen för detta yrkande får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

Yrkanden om en förbättring av taxeringskontrollen beträffande utövare av de s. k. fria yrkena framställdes i väckta motioner vid 1943 års riksdag. På hemställan av samma års bevillningsutskott i sitt av riksdagen godkända betänkande, nr 42, beslöt riksdagen i anledning av motionerna skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning av detta spörsmål. Utskottet yttrade därvid bl. a., att det vore av behovet påkallat, att taxeringsmyndigheterna bereddes möjlighet till en effektivare taxeringskontroll beträffande nämnda yrkesutövare. Att såsom i sistberörda motioner föreslagits stadga uppgiftsplikt för sjukkassor och försäkringsbolag i fråga om utbetalda ersättningar till läkare och likställda funne utskottet dock knappast utgöra någon verklig lösning. Därutöver anförde utskottet angående kontrollens lämpliga anordnande följande:

»En förbättrad taxeringskontroll beträffande de fria yrkenas utövare lär icke kunna genomföras utan att ökade förpliktelser i ett eller annat avseende åläggas dessa yrkesutövare. Införande av bokföringsplikt kan givetvis ifrågasättas, åtminstone vad angår vissa yrkesgrupper. Även utan införande av bokföringsplikt torde emellertid en förbättring i kontrollavseende kunna vinnas. Utskottet får härvid erinra om de bestämmelser, som i detta hänseende genomförts i Finland. Enligt statsrådets beslut angående särskilda åtgärder, vilka avse en effektivare inkomst- och förmögenhetsbeskattning (utfärdad i Helsingfors den 19 juni 1942), har sålunda föreskrivits, att näringsutövare — bl. a. inom de fria yrkena — skola vara skyldiga att för såväl inkomster som utgifter hava verifikat samt att läkare, tandläkare och veterinärer skola vid mottagande av honorar utfärda kvittens enligt fastställt

formulär, varav en del — försedd med anteckningar om beloppet, dagen då det erlagts och eventuellt namnet å den som erlagt honoraret — skall stanna hos mottagaren av honoraret.»

Frågan om åstadkommande av en förbättring av taxeringskontrollen över de fria yrkenas utövare har berörts jämväl i samband med 1943 års taxeringsreform. I proposition nr 345 till nämnda års riksdag (höstsessionen) meddelades, att riksdagens ovannämnda skrivelse föranlett igångsättandet av viss förberedande utredning i ämnet, vilken emellertid ännu icke vore slutförd. I anslutning därtill anförde departementschefen, att han torde få återkomma till denna fråga efter det den då pågående ävensom ytterligare utredningar i ämnet blivit slutförda.

I den nu ifrågavarande motionen har anförts bl. a., att under årens lopp olika åtgärder vidtagits för att göra inkomstuppgifterna till taxeringsnämnderna mera fullständiga, exempelvis beträffande uppgifter från arbetsgivare angående anställda och skyldighet för mejerier och andra uppköpare av lantbruksprodukter att vid anfordran uppgiva leverantörernas försäljningssumma. För exempelvis läkare, tandläkare, veterinärer, sjukgymnaster, vissa advokater m. fl. samt med dessa likställda saknades emellertid så gott som fullständigt kontrolluppgifter. Olika sätt att kontrollera dessa kunde tänkas. De kunde t. ex. åläggas bokföringsskyldighet. Ett annat sätt vore att ålägga dem skyldighet att på fastställd blankett kvittera sina ersättningar. Ett annat tänkbart sätt vore att ålägga dessa yrkesutövare att hålla kassaapparater och lämna kvitto medelst denna. Vidare har erinrats om att frågan om en förbättrad taxeringskontroll beträffande de fria yrkenas utövare varit föremål för riksdagens behandling år 1943, varvid beslöts en skrivelse i ämnet till Kungl. Maj:t med begäran om utredning. Enligt motionärens uppfattning borde denna utredning återupptagas och slutföras.

Utskottet.

Såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen har 1943 års riksdag på hemställan av samma års bevillningsutskott (bet. nr 42) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhållit om utredning av frågan om en förbättring av taxeringskontrollen över de fria yrkenas utövare.

I den förevarande motionen har hemställts om förnyad skrivelse till Kungl. Maj:t angående berörda spörsmål med anhållan att den av 1943 års riksdag begärda utredningen måtte återupptagas och slutföras.

Enligt vad utskottet inhämtat har ifrågavarande utredning fått stå tillbaka för andra arbetsuppgifter, vilka ansetts mera trängande. Då förevarande spörsmål emellertid fortfarande är föremål för Kungl. Maj:ts uppmärksamhet, finner utskottet ej skäl föreslå riksdagen att ånyo avlåta en skrivelse till Kungl. Maj:t i ämnet. Utskottet vill dock framhålla önskvärdheten av att denna fråga bringas till lösning och förutsätter, att utredningen snarast slutföres.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att motionen I: 88 av herr Karl Persson om åtgärder för åstadkommande av kontroll över självdeklarationspliktens riktiga fullgörande icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 6 mars 1947.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande: se under betänkandet nr 19.
